

Pio - Flugten til Amerika

Anders Bo Rasmussen, journalist og historiker

27. august kl. 19-21

I Store Gråbrødre Stræde i Roskilde ligger 'Pios Hus' på det sted, hvor det hus lå, hvor Louis Pio, socialdemokratiets grundlægger, blev født i 1841. Fra Roskilde bevægede han sig ud i verden og befandt sig livet igennem i verdenshistoriens brændpunkter. Fra han startede den danske arbejderbevægelse i 1871 til sin død under Pullman-strejken i Chicago i 1894, bevidnede og bevirkede Pio skelsættende sociale forandringer.

Anders Bo Rasmussen fortæller historien om Pios liv og virke i Danmark og Amerika. Pio kæmpede i årtier for kvinders ligestilling, international solidaritet og kortere arbejdstid. En kamp han fortsatte i Amerika efter sin flugt. Men hvorfor flygtede han – og hvad blev der af ham på den anden side af Atlanten?

Anders Bo Rasmussen udgav i 2023 den anmelderoste bog *Pio – Flugten til Amerika*. En historie om revolution og retfærdighed på tærsklen til det 20. århundrede på forlaget Lindhardt og Ringhof 2023.

RUNER

Lisbeth M. Imer, seniorforsker og runolog ved Nationalmuseet

24. september kl. 19-21

Danmarks dåbsattest i Jelling. Sådan kender vi runerne. Og runefund fra Roskilde strækker sig fra jernalderen henover vikingetiden helt indtil højmiddelalderen. Runer handlede ikke kun om monumenter, kristendom og kongerige. Folk skrev også om krig, sex og sladder. Og runerne havde allerede 800 år på bagen, da Harald Blåtand satte sit gigantiske monument i 965. De latinske bogstaver kom ind i det danske rige med kristendommen, men nordboerne holdt fast i runerne, og det gør vi faktisk endnu. Tænk blot på symbolet for Bluetooth på mobiltelefoner. Vi bruger også runer til tatoveringer, på fodboldtrøjer og i Tv-serier, så de sidste runer er ikke ristet endnu.

Runolog Lisbeth M. Imer læser skriften og giver et indblik i vikingerne runesten, der er de eneste skriftlige kilder, som fortæller om vikingernes liv fra deres egen hånd, helt bogstaveligt. De fortæller ganske kortfattet om vikingetidens berømte og ikke så berømte mennesker, og vi får et fingerpeg om, hvordan man helst skulle opføre sig for at sikre sig et godt eftermæle. Nye scanningsresultater bringer os tæt på runeristerne, som både var professionelle kunstnere og rene amatører.

Lisbeth M. Imer er forfatter til en lang række bøger og artikler, som omhandler mange aspekter af fortidens skriftkultur og sprog. Hun modtog i 2021 Dronning Margrethe II's Videnskabspris for sit arbejde med runologien.

Runesten: *Ravnunge-Tue huggede disse runer efter Thyra, sin dronning*/Foto: Roberto Fortuna

ROSKILDE MUSEUMSFORENING – FOREDRAG EFTERÅR 2024

Tribunalet - da Vietnamkrigen kom til Roskilde

Lars K. Christensen, museumsinspektør og seniorforsker, dr. Phil v. ROMU

26. november kl. 19-21

En novemberdag i 1967 kunne man på Skolegade i Roskilde møde det kendte, franske forfatterpar Jean Paul Sartre og Simone de Beauvoir. De to var medlemmer af et selvbestaltet tribunal, som skulle tage stilling til, om USA begik krigsforbrydelser under den igangværende krig i Vietnam. Nu skulle Tribunalet mødes i Fjordvilla i Roskilde.

Men hvad skete der egentlig i Roskilde i de bevægede dage i november 1967? Hvad kom der ud af tribunalet? Og havde det nogen betydning for krigens gang?

Kom og hør museumsinspektør Lars K. Christensen fortælle om dengang Vietnamkrigen kom til Roskilde. Og om de dønninger det skabte, både lokalt, nationalt og internationalt.

Vietnamkrigen havde i 1967 udviklet sig til den varmeste konflikt under den kolde krig. Mens USA's engagement i krigen voksede, tog den britiske filosof og nobelpristager Bertrand Russell initiativ til at samle en kreds af kendte, europæiske intellektuelle i et Tribunal. Det havde imidlertid været svært at finde et sted, hvor man kunne mødes. Nu var det lykkedes at samles i Fjordvilla. Ikke bare tribunalets medlemmer, men også vidner fra Vietnam og USA forsamledes i Roskilde. Tribunalet blev omfattende beskrevet og diskuteret i tidens aviser. Og bølgerne gik højt. Både USA's udenrigsministerium, den danske regering og lokale hotelejere forsøgte at forhindre arrangementet.

Tøj til tiden – historien om en tøjfamilie i Roskilde

Tomas Skov, forfatter og journalist

10. december kl. 19-21

Tomas Skov fortæller historien om et både konstant og foranderligt Monopol og menneskerne, der har drevet tøjforretningen gennem hundrede år.

Historien om en tøjfamilie i Roskilde gennem tre generationer starter med Ole Sørensen, der bliver en succesfuld entreprenør i København i slutningen af 1800-tallet. Et af hans mange børn er Ludvig Sørensen, som uddanner sig inden for herreekvipering og siden åbner Monopol i Skomagergade 14. september 1923. Herretøjsforretningen går med tiden i arv til sønnen Kurt Settrup, som igen overgiver den til sin yngste søn, Henrik Settrup.

Foredraget tager afsæt i bogen *Tøj til Tiden*, som Tomas Skov udgav i 2023. Han har arbejdet med lokaljournalistik i Roskilde fra 2015-2024 og udgav i 2022 *Klemmefabrikanten*, historien om den entreprenante tømremester, C.C. Hansen.